

**UCHWAŁA NR XIV/132/2019
RADY GMINY WILKOWICE**

z dnia 30 grudnia 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Gminy Wilkowice na 2020 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 4¹ i art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277)

Rada Gminy Wilkowice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Wilkowice na 2020 rok, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wilkowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marcin Kwiatek
mgr Marcin Kwiatek

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
GMINY WILKOWICE NA 2020 ROK**

Spis treści

POSTANOWIENIA OGÓLNE.....	3
WPROWADZENIE.....	4
GŁÓWNE WYNIKI DIAGNOZY ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH	5
Problem alkoholizmu w świadomości dorosłych mieszkańców gminy Wilkowice	5
Uczniowie wobec problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi	7
Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności interwencyjnej i profilaktycznej:	13
CELE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2020 ROK	22
ZADANIA W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	23
HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ	26
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W WILKOWICACH.....	27
ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU	28

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Podstawą prawną wprowadzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok jest Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137). Program uwzględnia również cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania alkoholizmowi określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1492) oraz w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Śląskim na lata 2016-2020.

Program stanowi kontynuację oraz uzupełnienie wielu działań zainicjowanych w latach ubiegłych, których celem jest realizowanie zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją i reintegracją społeczną osób współuzależnionych i uzależnionych.

Program realizowany jest przy współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, placówek oświatowych z terenu gminy Wilkowice, organizacji pozarządowych, Przychodni leczenia uzależnień, Policji oraz innych podmiotów realizujących zadania określone w Programie.

Program został opracowany w oparciu o Diagnozę Zagrożeń Społecznych przeprowadzoną wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów szkół z terenu Gminy Wilkowice w okresie marzec- kwiecień 2019 roku.

WPROWADZENIE

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych co ósmy dorosły Polak nie pije w ogóle alkoholu. Ponadto większość osób pijących alkohol spożywa go w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i dla osób z ich otoczenia. Jednak kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie. Należy podkreślić, że grupa osób najwięcej pijących, stanowiąca 9% ogólnej liczby osób konsumujących alkohol, spożywa aż 43% całego wypijanego alkoholu.¹

Konkretna liczba osób uzależnionych od alkoholu jest trudna do ustalenia. Postępując się danymi szacunkowymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można natomiast określić przybliżoną liczbę osób wśród danej populacji, u których mogą występować różne kategorie problemów alkoholowych.

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe)	Polska 38,6 mln	Gmina Wilkowice 13 371 mieszkańców
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 267 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 535 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 535 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	ok. 669-936 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Tabela 1. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

¹ <http://www.parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/picie-ryzykowne-i-szkodliwe>

GŁÓWNE WYNIKI DIAGNOZY ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH

Problem alkoholizmu w świadomości dorosłych mieszkańców gminy Wilkowiec

A. Zjawisko alkoholizmu w środowisku lokalnym:

- W opinii 23,00% ankietowanych mieszkańców alkoholizm jest istotnym problemem społecznym w ich środowisku lokalnym.
- 41,00% badanych mieszkańców jest zdania, że osoby spożywające alkohol na terenie gminy stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności lokalnej.
- 36,00% ankietowanych mieszkańców twierdzi, że zna osoby, które nadużywają alkoholu.
- 84,00% badanych mieszkańców jest zdania, że spożywanie alkoholu w miejscach publicznych jest rzadsze niż w latach poprzednich.
- 40,00% ankietowanych mieszkańców stwierdza, że ogólne spożycie alkoholu przez osoby dorosłe oraz nieletnie na przestrzeni ostatnich 10 lat zmalało.
- 72,22% badanych sprzedawców napojów alkoholowych spotyka się z próbami zakupu alkoholu przez osoby nietrzeźwe.
- 16,67% badanych sprzedawców zna przypadki sprzedaży alkoholu nieletnim.
- 72,22% ankietowanych sprzedawców raz w miesiącu spotyka się z próbami zakupu alkoholu przez osoby poniżej 18 roku życia.

B. Postawy wobec alkoholu:

- 15,00% badanych mieszkańców deklaruje abstynencję.
- Zdecydowana większość badanych mieszkańców, to jest 78,00%, pije alkohol tylko okazjonalnie.
- 66,00% badanych mieszkańców twierdzi, że alkohol zawarty w piwie lub winie jest tak samo szkodliwy, jak ten zawarty w wódce, z kolei 19,00% jest zdania, że alkohol może mieć charakter odstresowujący, w zależności od sytuacji.
- 54,00% ankietowanych mieszkańców uważa, że tylko codzienne spożywanie alkoholu może prowadzić do uzależnienia.
- Wszyscy ankietowani sprzedawcy napojów alkoholowych uznają sprzedaż alkoholu dorosłej osobie nietrzeźwej za niestosowną.
- Żadnemu ze sprzedawców nie zdarzyło się sprzedać napojów alkoholowych oraz papierosów osobie niepełnoletniej.

Wyniki badania wskazują, że w opinii badanych mieszkańców gminy Wilkowice najbardziej zauważalnym problemem w ich środowisku lokalnym jest alkoholizm. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy. Konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, a także promującym różne formy zdrowego stylu życia.

Działania realizowane w obszarze profilaktyki powinny służyć wspieraniu i rozwojowi programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. W obszarze redukcji szkód i rehabilitacji zdrowotnej, społecznej i zawodowej należy podejmować działania zmierzające do poszerzenia i udoskonalenia oferty w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz podniesienia jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym.

Działania realizowane w obszarze promocji zdrowia powinny zmierzać przede wszystkim do podniesienia wiedzy ogółu społeczeństwa oraz wybranych grup docelowych na temat problemów związanych z używaniem alkoholu oraz podniesienia kwalifikacji zawodowych osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Uczniowie wobec problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi

Poziom nadużywania alkoholu wśród dzieci i młodzieży w Polsce daje powód do niepokoju. W badaniu CBOS przeprowadzonym w roku 2018, podobnie jak we wcześniejszych pomiarach, napoje alkoholowe okazały się najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, po którą sięgano częściej niż po papierosy czy narkotyki. W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie w 2018 roku: 74% (72% w 2016) uczniów przynajmniej raz piło piwo, 62% (63% w 2018) – wódkę i inne mocne alkohole, a 43% (41% w 2016) – wino.²

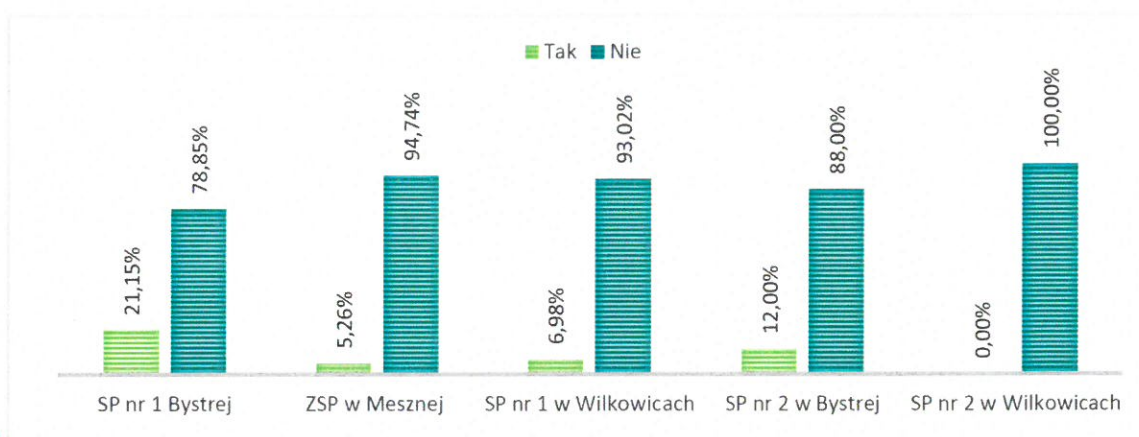
Poniżej zaprezentowano dane statystyczne dotyczące spożywania napojów alkoholowych przez uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Wilkowice.

A. Postawy uczniów klas piątych i szóstych szkół podstawowych wobec alkoholu:

Badania przeprowadzone wśród uczniów klas piątych i szóstych szkół podstawowych z terenu gminy Wilkowice objęły łącznie grupę 203 osób.

- Wśród uczniów klas piątych i szóstych szkół podstawowych pierwszy kontakt z alkoholem ma już za sobą 10,34% badanych, w tym 10,00% dziewcząt i 10,68% chłopców.

Analizując szczegółowe wyniki możemy zauważyć, iż wśród osób mających już za sobą inicjację alkoholową najwyższy odsetek stanowili uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w Bystrej.

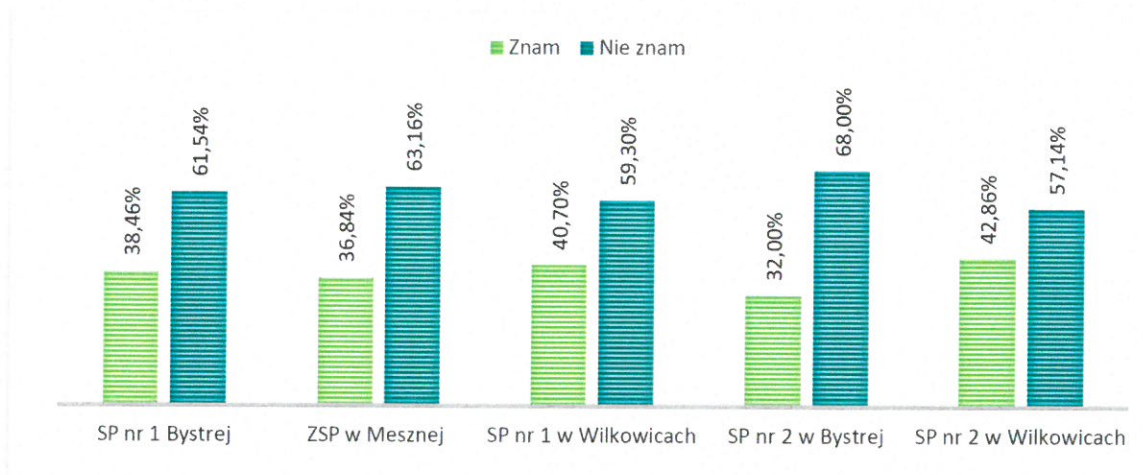
Wykres 1. Inicjacja alkoholowa wśród uczniów klas piątych i szóstych

² CBOS, Raport Młodzież 2018, Warszawa 2019, <https://www.cinn.gov.pl/portal?id=166545>

- 38,92% uczniów, w tym 35,00% dziewcząt i 42,72% chłopców przyznało, że zna osoby poniżej 18 roku życia, które sięgają po alkohol.

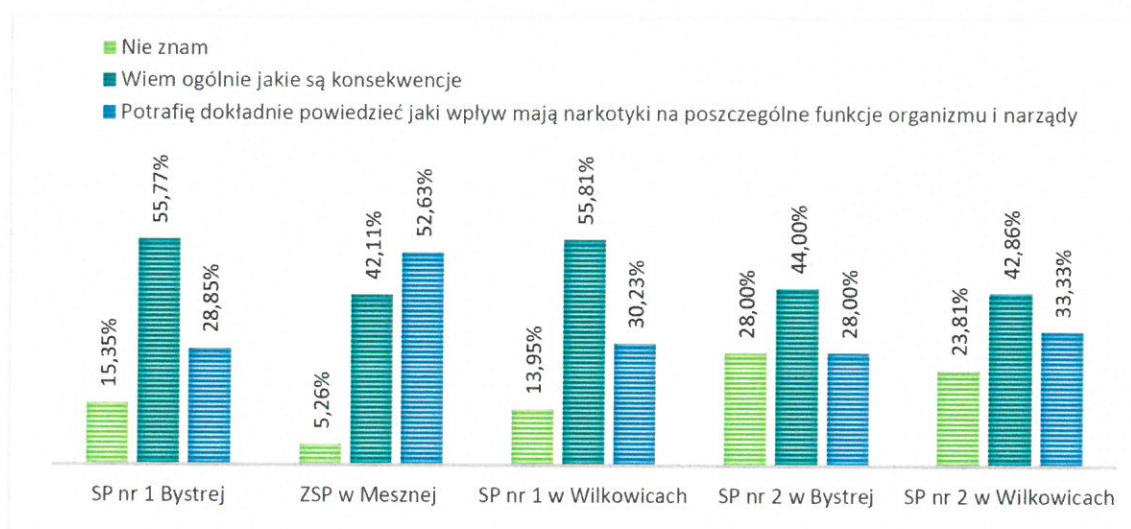
Analizując szczegółowe wyniki możemy zauważyć, iż odsetki osób deklarujących posiadanie tego typu znajomości we wszystkich szkołach kształtują się na podobnym poziomie.

Wykres 2. Znajomość osób poniżej 18 roku życia spożywających napoje alkoholowe wśród uczniów klas piątych i szóstych

- 45,32% badanych zadeklarowało, że nie interesuje się zakupem alkoholu.
- W opinii większości klas piątych i szóstych dostęp do napojów alkoholowych jest trudny, wręcz niemożliwy.
- 16,26% z ogółu badanych uczniów nie zna konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu.

Analizując wyniki z podziałem uczniów na poszczególne szkoły, możemy zauważyć, że najniższy poziom wiedzy w tym zakresie prezentują uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 w Bystrej oraz Szkoły Podstawowej nr 2 w Wilkowicach.

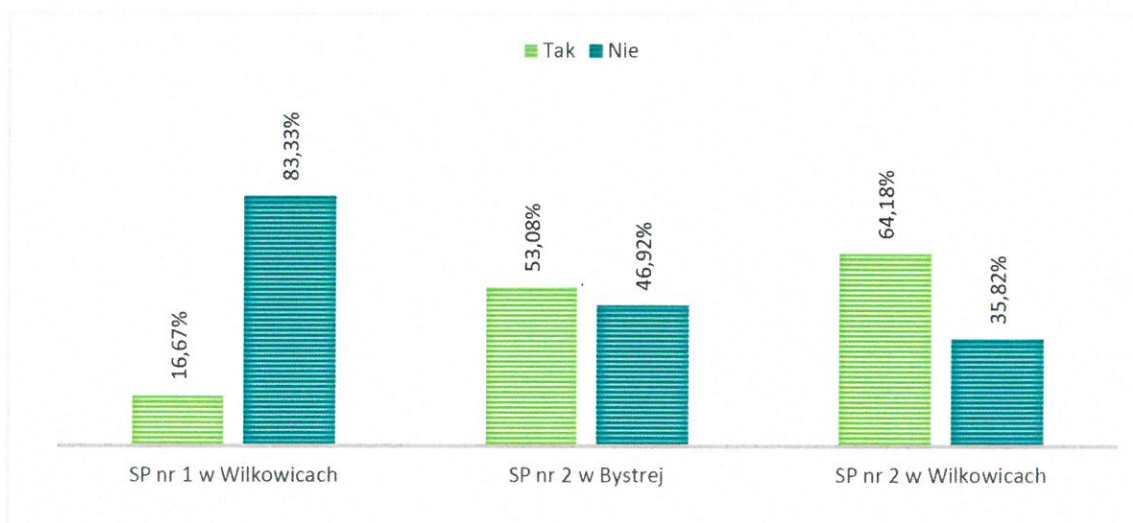
Wykres 3. Znajomość konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu- uczniowie klas piątych i szóstych

B. Postawy uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych oraz klas trzecich gimnazjalnych wobec alkoholu:

Badania przeprowadzone wśród uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych oraz klas trzecich gimnazjalnych z terenu gminy Wilkowice objęły łącznie grupę 217 osób.

- Wśród uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych oraz klas trzecich gimnazjalnych pierwszy kontakt z alkoholem ma już za sobą 53,92% badanych, w tym 51,58% dziewcząt i 55,74% chłopców.

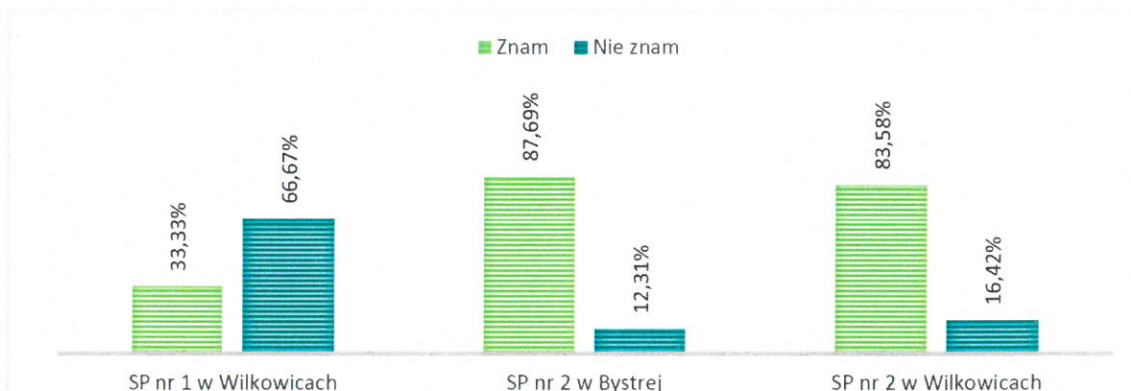
Analizując szczegółowe wyniki możemy zauważyć, iż wśród osób mających już za sobą inicjację alkoholową najwyższy odsetek stanowili uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 w Wilkowicach, a kolejno Szkoły Podstawowej nr 2 w Bystrej.

Wykres 4. Inicjacja alkoholowa wśród uczniów klas siódmych i ósmych oraz trzeciej gimnazjum

- Jak wynika z odpowiedzi większości respondentów pierwszym kontaktem z alkoholem sprzyja najczęściej okres wakacyjny, a powodem jego spożywania jest najczęściej towarzystwo.
- 29,06% badanych ; w tym 26,53% dziewcząt i 30,88% chłopców piło po raz pierwszy alkohol za namową osób trzecich.
- 41,03% osób mających za sobą inicjację alkoholową zadeklarowało, że spożywa alkohol kilka razy w roku, a 17,95% przyznało, że kilka razy w miesiącu. 37,61% odpowiedziało, że tylko raz zdarzyło się im wypić alkohol.
- 81,57% uczniów, w tym 86,32% dziewcząt i 77,87% chłopców przyznało, że zna osoby poniżej 18 roku życia, które sięgają po alkohol.

Analizując szczegółowe wyniki możemy zauważyć, iż wśród osób deklarujących posiadanie tego typu znajomości, najwyższy odsetek stanowili uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 w Bystrej i Szkoły Podstawowej nr 2 w Wilkowicach.

Wykres 5. Znajomość osób poniżej 18 roku życia spożywających napoje alkoholowe wśród uczniów klas siódmych i ósmych oraz trzeciej gimnazjum

- W opinii większości ankietowanych dostęp do napojów alkoholowych został oceniony jako łatwy. 23,50% badanych przyznało, że zakup alkoholu jest bardzo łatwym zadaniem i nie wymaga większego wysiłku. Kolejno 19,82% było zdania, że dostęp do alkoholu jest raczej łatwy i właściwie każdy może go kupić. 22,58% zaznaczyło, iż jest to trudne zadanie, ale mając odpowiednie znajomości jak najbardziej możliwe do zrealizowania.
- Uczniowie prezentują stosunkowo wysoki poziom wiedzy na temat konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu. Do braku wiedzy w tym zakresie przyznało się 7,37% z ogółu badanych uczniów.

Analizując wyniki z podziałem uczniów na poszczególne szkoły, możemy zauważyć, że najniższy poziom wiedzy w tym zakresie prezentują uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w Wilkowicach.

Wykres 6. Znajomość konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu- uczniowie klas siódmych i ósmych oraz trzeciej gimnazjum

C. Postawy uczniów klas trzecich gimnazjalnych wobec alkoholu:

Badania przeprowadzone wśród uczniów klas trzecich gimnazjalnych objęły łącznie grupę 117 osób.

- Pierwsze próby picia alkoholu ma za sobą 64,10% uczniów klas trzecich gimnazjalnych; w tym 57,69% dziewcząt i 69,23% chłopców. W czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem napój alkoholowy spożywało 85,33% ankietowanych, z kolei w ciągu 30 dni przed badaniem napoje te piło 46,67% ankietowanych uczniów.

Poniższa tabela zawiera wyniki badań uzyskanych na terenie gminy Wilkowice w zestawieniu z wynikami ESPAD 2015.

Czy piłeś/eś alkohol ...?	Wilkowice	Województwo Śląskie	Polska
kiedykolwiek w życiu, w tym:	64,10%- 75 osób	84,30%	83,80%
w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem	85,33%- 64 osoby	72,60%	71,70%
w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem	46,67%- 35 osób	47,00%	48,60%

Tabela 2. Spożycie alkoholu wśród uczniów klas trzecich gimnazjalnych

- 17,33% badanych przyznało, że zdarzyło im się tak silne upicie, że stracili kontrolę nad własnym zachowaniem. Spośród osób, które doświadczyły stanu silnego upojenia alkoholem, 69,23% umiejscowiło takie zdarzenie w czasie 12 miesięcy przed badaniem, natomiast 38,46% wskazało, iż miało to miejsce w ciągu 30 dni przed badaniem.

Poniższa tabela zawiera wyniki badań uzyskanych na terenie gminy Wilkowice w zestawieniu z wynikami ESPAD 2015.

Utrata kontroli nad własnym zachowaniem w wyniku spożycia alkoholu	Wilkowice	Województwo Śląskie	Polska
kiedykolwiek w życiu, w tym:	17,33% – 13 osób	34,7%	36,9%
w czasie 12 miesięcy przed badaniem	69,23% – 9 osób	27,4%	27,6%
w czasie 30 dni przed badaniem	38,46% – 5 osób	10,6%	12,5%

Tabela 3. Utrata kontroli nad własnym zachowaniem w wyniku silnego upojenia alkoholem

Podsumowując badania przeprowadzone w środowisku szkolnym, zauważamy, że wraz z wiekiem wzrasta możliwość dostępu do alkoholu. Z pozyskanych danych wynika również, iż wielu uczniów ma problem z asertywnością, gdyż jak przyznają, ich pierwszy kontakt z tego typu używkami nastąpił za namową osób trzecich. Istotnym jest zatem podejmowanie rozmów z uczniami na temat asertywności oraz różnych technik odmowy w przypadku, gdy ktoś proponuje im jakąś używkę. Należy również pamiętać, że młody człowiek, który ma zapewnione poczucie bezpieczeństwa i funkcjonuje w środowisku, w którym czuje się dobrze, jest mniej podatny na kontakt z używkami, chętniej rozmawia o swoich problemach. Istotne jest zatem budowanie pozytywnego klimatu społecznego, który daje młodemu człowiekowi możliwość rozwijania kompetencji społecznych takich jak asertywność, umiejętność podejmowania odpowiedzialnych decyzji czy poczucia własnej wartości.

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności interwencyjnej i profilaktycznej:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

A. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 2018 rok / Posiedzenia GKRPA (ogółem 20) w tym:
  - ogólne posiedzenia – **12**
  - posiedzenia zespołu motywującego – **8**
  - przeprowadzono rozmowy – **6**
  - kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych – **6**
  - postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem **2**), w tym:
    - postanowienia negatywne – **0**

- 2017 rok / Posiedzenia GKRPA (ogółem 23), w tym:
  - ogólne posiedzenia – **12**
  - posiedzenia zespołu motywującego – **11**
  - przeprowadzono rozmowy – **15**
  - kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych – **8**
  - postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem **12**), w tym:
    - postanowienia negatywne – **0**

- 2016 rok / Posiedzenia GKRPA (ogółem 12), w tym:
  - ogólne posiedzenia – **12**
  - posiedzenia zespołu motywującego – **0**
  - przeprowadzono rozmowy – **brak danych**
  - kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych – **0**
  - postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem **9**), w tym:
    - postanowienia negatywne – **0**

B. Działalność Zespołu motywującego:

➤ w 2018 roku do GKRPA wpłynęło:

wniosków o leczenie odwykowe – **12**

zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych – **10**

wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego – **8**

➤ w 2017 roku do GKRPA wpłynęło:

wniosków o leczenie odwykowe – **22**

zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych – **8**

wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego – **1**

➤ w 2016 roku do GKRPA wpłynęło:

wniosków o leczenie odwykowe – **29**

zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych – **brak danych**

wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego – **1**

C. Szkolenia, w których uczestniczyli członkowie GKRPA:

- 2018 rok – szkolenie dla sprzedawców, warsztaty dla członków GKRPA z prawnikiem, „Realizacja i finansowanie gminnych programów profilaktyki uzależnień”;
- 2017 rok – szkolenie dla członków GKRPA „Praktyczne aspekty funkcjonowania Komisji RPA i Zespołów Interdyscyplinarnych”, szkolenie dla sprzedawców, szkolenie dla nauczycieli „Środki psychoaktywne - zagrożenia występujące u dzieci i młodzieży”;
- 2016 rok – 0.

D. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży:

- 2018 (zajęcia w ramach profilaktyki uniwersalnej dotyczące cyberprzemocy, zagrożeń związanych z substancjami psychoaktywnymi, alkoholem, narkotykami, dopalaczami)

Liczba osób uczestniczących:

- uczniów – **600**
- nauczycieli – **95**
- rodziców – **295**

- 2017 (zajęcia w ramach profilaktyki uniwersalnej: „Alkohol, papierosy i e-papierosy”, „Napoje energetyzujące – nadużywanie”, program „Postaw na rodzinę”, „ Przemoc boli. Cyberprzemoc”, „Smart, znaczy mądrze” – cyberprzemoc, uzależnienie od Internetu)

Liczba osób uczestniczących:

- uczniów – **380**
- nauczycieli – **95**
- rodziców – **295**

- 2016 (zajęcia w ramach profilaktyki uniwersalnej dotyczącej używek, przemocy rówieśniczej)

Liczba osób uczestniczących:

- uczniów – **brak danych**
- nauczycieli – **20**
- rodziców – **brak danych**

E. Inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży:

2018 rok

- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (ilość osób – **20**)
- Akcja lato – zajęcia sportowe (ilość osób – **25**)

2017 rok

- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (ilość osób – **30**)
- Akcja lato – zajęcia sportowe (ilość osób – **25**)

2016 rok

- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (ilość osób – **30**)
- Akcja lato – zajęcia sportowe (ilość osób – **25**)

F. Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

- ogółem – **40**
- do spożycia poza miejscem sprzedaży – **26**
- do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu)
  - do 4,5% – **4**
  - od 4,5% – **10**

G. Świetlice:

liczba placówek – **3**

dzieci – **50**

w tym z rodzin alkoholowych – **25**

liczba wychowawców – **3**

H. Grupy samopomocowe:

liczba klubów – **2** (Kluby AA)

dla uzależnionych – **2**

dla współuzależnionych – **0**

I. Punkt Konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

➤ 2018

liczba konsultacji w punkcie – **111**

➤ 2017

liczba konsultacji w punkcie – **119**

➤ 2016

liczba konsultacji w punkcie – **151**

J. Gabinet Psychologiczny dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Wilkowice:

- Indywidualne porady dla rodziców i psychoedukacja w zakresie trudności wychowawczych i problemów emocjonalnych dzieci, trudności dydaktycznych i problemów rodzinnych;
- Praca z rodzicami dzieci, diagnoza sytuacji rodzinnej i pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji;
- Indywidualna praca z dziećmi z rodzin z problemami;
- Kierowanie dzieci do specjalistycznych placówek;
- Współpraca z pedagogami szkolnymi.

➤ 2018

liczba konsultacji – **167**

➤ 2017

liczba konsultacji – **178**

➤ 2016

liczba konsultacji – **180**

K. Gabinet psychologiczny dla dorosłych (funkcjonuje od czerwca 2017 roku):

➤ 2018

liczba konsultacji – **78** (36 osób w tym 28 kobiet i 8 mężczyzn)

➤ 2017

liczba konsultacji – **27** (10 osób w tym 10 kobiet i 3 mężczyzn)

L. Punkt Konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych , zakres działań:

W Punkcie Konsultacyjnym dyżurują dwie osoby: psycholog oraz specjalista psychoterapii uzależnień.

Zakres działań:

- Rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta;
- Motywowanie osoby uzależnionej i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień;
- Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzorca picia;
- Udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym;
- Udzielanie konsultacji i wsparcia rodzicom młodzieży upijającej się.

Zgromadzone dane na temat rozwiązywania problemów społecznych wskazują, iż na terenie gminy Wilkowice realizowane są programy profilaktyczne, które mają na celu ochronę dzieci i młodzieży przed szeroko pojętymi patologiami, to jest agresją, uzależnieniami, przemocą i tym samym kształtowanie odpowiednich postaw. Do programów tych włączani są także rodzice. Co więcej gmina Wilkowice organizuje także regularnie oraz okresowo (wakacje i ferie zimowe) zajęcia i warsztaty związane z profilaktyką uzależnień od alkoholu, promowaniem zdrowego stylu życia oraz alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat nieznacznie spadła liczba konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, niemniej jednak jest to ponad 100 konsultacji rocznie. Gmina zapewnia również wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży, w zakresie trudności wychowawczych i problemów emocjonalnych. Od 2017 istnieje również gabinet psychologiczny dla dorosłych.

Na terenie gminy Wilkowice działają 3 świetlice dla dzieci i młodzieży, w których realizowane są różnego rodzaju zajęcia i warsztaty związane z profilaktyką uzależnień.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

A. Pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- rok 2016 (liczba rodzin ogółem: **410**)
rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień: **7**
- rok 2017 (liczba rodzin ogółem: **412**)
rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień: **12**
- rok 2018 (liczba rodzin ogółem: **316**)
rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień: **11**

B. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Wilkowicach

- Osoby doświadczające i stosujące przemoc w rodzinie w związku z procedurą Niebieskiej Karty:

	2016 rok	2017 rok	2018 rok
Liczba osób doświadczających przemocy ogółem; w tym:	13	41	47
liczba kobiet	9	29	35
liczba mężczyzn	2	6	9
liczba dzieci	2	6	3
Liczba osób stosujących przemoc ogółem; w tym:	5	33	36
liczba kobiet	0	4	7
liczba mężczyzn	5	29	29
liczba nieletnich	0	0	0

Tabela 4. Osoby doświadczające i stosujące przemoc w związku z procedurą "Niebieskie Karty"

- Liczba osób skierowanych przez Grupy Robocze do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z przemocą w rodzinie:

- 2016 – 2
- 2017 – 5
- 2018 – 10

3. Komisariat Policji w Szczyrku

A. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu:

Liczba interwencji:	2016 rok	2017 rok	2018 rok
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	21	10	16
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie po spożyciu alkoholu	12	2	4
zakłócanie porządku publicznego	7	37	80
podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	0	1	1
liczba wypadków pod wpływem alkoholu	brak danych	brak danych	brak danych
przestępstwa popełnione przez nieletnich pod wpływem środków odurzających	brak danych	brak danych	brak danych
osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	69	71	75
osoby nieletnie zatrzymane do wytrzeźwienia	brak danych	brak danych	brak danych

Tabela 5. Liczba interwencji związanych ze spożywaniem alkoholu- dane Komisariatu Policji w Szczyrku

4. Straż Gminna

A. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu:

Liczba interwencji:	2016 rok	2017 rok	2018 rok
zakłócanie porządku publicznego	1x Mkk art. 140 KW	1x Mkk art. 140 KW 2x Mkk art. 431 ust.1 10x pouczenie art. 43	1x Mkk art. 140 KW 14x pouczenie art. 43 1x pouczenie art. 140 KW
osoby zatrzymane do wytrzeźwienia	brak danych	3	2

Tabela 6. Liczba interwencji związanych ze spożywaniem alkoholu- dane Straży Gminnej

---

Powyższe dane dotyczące interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu zarejestrowanych przez Komisariat Policji w Szczyrku wskazują, iż łącznie najwięcej interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu dotyczy zakłócania porządku publicznego oraz prowadzenia pojazdów w stanie po spożyciu alkoholu. Uściślając, od 2016 do 2018 roku drastycznie wzrosła liczba interwencji policji w związku z zakłócaniem porządku publicznego, w 2016 roku było to 7 interwencji, w 2017 już 37, w 2018 liczba ta zwiększyła się prawie dwukrotnie do 80. Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości było odnotowane w 2016 roku w liczbie 21, w 2017 – 10, w 2018 – 16 interwencji.

CELE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2020 ROK

1. Cel strategiczny - Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych

Cele szczegółowe:

- 1.1 Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Wilkowice w zakresie problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych.
- 1.2 Prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych adekwatnych do istniejącej na terenie gminy skali potencjalnego zagrożenia alkoholizmem i redukcji czynników prowadzących do uzależnień.
- 1.3 Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom, w szczególności rodzinom z problemem alkoholowym.
- 1.4 Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej o zasobach systemu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie na terenie gminy Wilkowice.
- 1.5 Zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych oraz członków ich rodzin.
- 1.6 Kształtowanie polityki alkoholowej oraz przeciwdziałania alkoholizmowi poprzez zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień.
- 1.7 Ograniczanie przypadków naruszeń prawa związanych z alkoholem.
- 1.8 Podnoszenie kwalifikacji i wiedzy osób działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.

2. Cel strategiczny - Zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie problematyki alkoholowej oraz minimalizowanie zachowań problemowych wśród dzieci i młodzieży.

Cele szczegółowe:

- 2.1 Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych oraz warsztatów edukacyjnych, poszerzenie oferty programów rekomendowanych.
- 2.2 Wspieranie oferty alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, szczególnie z grup podwyższonego ryzyka.
- 2.3 Kształtowanie prozdrowotnych postaw wśród dzieci i młodzieży, w szczególności poprzez promowanie zdrowego i aktywnego trybu życia.

ZADANIA W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Profilaktyczna działalność informacyjna, edukacyjna oraz szkoleniowa w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych

1.1 Prowadzenie działalności informacyjnej głównie poprzez media lokalne oraz z wykorzystaniem Internetu

- M.in. publikacje w prasie lokalnej, zamieszczanie aktualnych informacji na stronach internetowych Gminy Wilkowice, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w mediach społecznościowych.

1.2 Zwiększenie dostępu mieszkańców Gminy Wilkowice do informacji na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych, a także oferowanych przez Gminę form pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych

- Zakup, opracowanie materiałów, kampanii profilaktyczno - informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki alkoholowej (np. ulotek, broszur, plakatów, literatury lub czasopism specjalistycznych).
- Dystrybucja materiałów profilaktycznych m.in. w miejscach użyteczności publicznej oraz podczas lokalnych imprez, festynów organizowanych na terenie gminy Wilkowice.
- Rozpowszechnianie informacji na temat możliwości skorzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych poprzez dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych.
- Realizacja oraz inicjowanie kampanii profilaktycznych oraz informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki alkoholowej.

1.3 Podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

- Finansowanie szkoleń pracowników instytucji i służb społecznych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych.
- Organizowanie różnorodnych form edukacji profilaktyki w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi dla grona pedagogicznego, wychowawców świetlic, rodziców, opiekunów prawnych w tym m.in. szkoleń, prelekcji, warsztatów pogłębiających wiedzę na temat skutecznych sposobów współpracy w celu wypracowania wspólnych metod ograniczania niebezpieczeństwa wystąpienia u dzieci i młodzieży problemów wynikających z nieodpowiedzialnych lub ryzykownych zachowań.

- Organizacja spotkań dla rodziców i opiekunów z zakresu rozpoznawania pierwszych symptomów uzależnienia oraz tworzenia zasad domowej profilaktyki.

1.4 Ograniczenie przypadków naruszeń prawa w związku z alkoholem

- Przeprowadzenie szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych.
- Przeprowadzenie kontroli przedsiębiorców posiadających zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Ograniczenie zjawiska prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu poprzez edukację kierowców.
- Wspieranie działań priorytetowych Policji i Straży Gminnej.

2. Wspieranie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin

2.1 Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy związane z uzależnieniem od alkoholu

- Zapewnienie wsparcia w zakresie udzielania porad psychologicznych, prawnych, rodzinnych, socjalnych wynikających z bieżących potrzeb rodziny dotkniętej problemem uzależnień.
- Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie pozyskiwania informacji o dostępnych miejscach i formach pomocy.
- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

2.2 Zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz integracja społeczna osób uzależnionych oraz współuzależnionych

- Wspieranie działań grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień oraz dla współuzależnionych.
- Wspieranie realizacji programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień.
- Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dla mieszkańców, propagujących zdrowy i aktywny tryb życia (pikniki, festyny, zawody sportowe itp.).

3. Działalność profilaktyczna w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień skierowana do dzieci i młodzieży

3.1 Wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych.

- Realizacja programów profilaktycznych dla uczniów, których celem jest dostarczenie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, w tym w szczególności picia alkoholu. Poszerzenie oferty programów rekomendowanych oraz kontynuacja programów już realizowanych jak np. Unplugged.
- Realizacja programów profilaktycznych w zakresie umiejętności psychologicznych i społecznych, w tym m.in. komunikacji, nawiązywania nowych kontaktów, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów.

3.2 Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży

- Wspieranie działań profilaktycznych o charakterze rozrywkowym, sportowym itp.
- Wspieranie różnych form wypoczynku letniego i zimowego, z uwzględnieniem działań związanych z profilaktyką uzależnień.
- Pomoc w rozwijaniu zainteresowań dzieci i młodzieży poprzez działania edukacyjne i wspierające (koła zainteresowań, warsztaty, zajęcia świetlicowe, konkursy itp.).

HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ

Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1. Profilaktyczna działalność informacyjna, edukacyjna oraz szkoleniowa w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych	UG Wilkowice, GOPS, GKRPA, placówki oświatowe, świetlice, Punkt Konsultacyjny, gabinety psychologiczne	<ul style="list-style-type: none"> – liczba publikacji w prasie i na stronach www, – liczba zakupionych materiałów informacyjnych, – liczba placówek/instytucji, które otrzymały materiały informacyjne, – liczba zrealizowanych kampanii/programów profilaktycznych, – liczba zorganizowanych imprez o charakterze profilaktycznym, – liczba zrealizowanych szkoleń/liczba uczestników; 	Cały rok
2. Wspieranie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin	GOPS, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, gabinety psychologiczne	<ul style="list-style-type: none"> – liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym/ gabinetach psychologicznych, – liczba osób korzystających z poszczególnych form wsparcia, – liczba posiedzeń GKRPA; w tym zespołu motywującego/liczba rozmów, – liczba wydanych opinii, – liczba spraw skierowanych do Sądu; 	Cały rok

3. Działalność profilaktyczna w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień skierowana do dzieci i młodzieży	UG Wilkowice, GOPS, GKRPA, placówki oświatowe, świetlice	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zrealizowanych programów/warsztatów profilaktycznych, – liczba osób uczestniczących w programach/warsztatach, – liczba zorganizowanych konkursów/spektakli/imprez rozrywkowych i sportowych o charakterze profilaktycznym, – liczba dzieci korzystających z regularnych oraz okresowych (wakacje, ferie zimowe) zajęć, warsztatów z elementami profilaktyki; 	Cały rok
--	--	---	----------

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W WILKOWICACH

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za każdy udział w posiedzeniu GKRPA, zespołu ds. profilaktyki, zespołu motywującego do podjęcia leczenia oraz zespołu kontrolnego za przeprowadzenie kontroli jednego punktu sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przysługuje wynagrodzenie w wysokościach:
  - 400,00 zł brutto (słownie: czterysta złotych) dla przewodniczącego GKRPA,
  - 350,00 zł brutto (słownie: trzysta pięćdziesiąt złotych) dla zastępcy przewodniczącego GKRPA, dla sekretarza GKRPA, dla koordynatora ds. profilaktyki GKRPA,
  - 200,00 zł brutto (słownie: dwieście złotych) dla członka GKRPA.
2. Ustalone w ust. 1 wynagrodzenie wypłacane będzie na podstawie listy obecności potwierdzonej przez przewodniczącego GKRPA.

ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z przepisami Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Plan wydatków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok zostanie określony w uchwale budżetowej na 2020 rok.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Marcin Kwiatek
mgr Marcin Kwiatek

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanego corocznie przez radę gminy, który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Wilkowice na 2020 r. jest propozycją zadań do realizacji w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy Wilkowice. Stanowi on kontynuację działań realizowanych w latach poprzednich i dotyczy wszechstronnej pomocy dla wielu grup odbiorców będących na różnych etapach zagrożenia problemami uzależnień.

Program został przygotowany przez Pracownię Badań i Profilaktyki Społecznej INVESIS Arkadiusz Tyrąła z siedzibą w Krakowie przy ul. Lili Wenedy 15/78 na podstawie badań zrealizowanych w 2019 r. na terenie gminy Wilkowice w ramach „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych gminy Wilkowice.”

Dokument został również pozytywnie zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wilkowicach.

Środki na realizację ww. Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i zostały określone w planie budżetu Gminy Wilkowice na rok 2020.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Marcin Kwiatek
mgr Marcin Kwiatek